

12-1-1999

K.M. King Bhumibhol's vision in surgical development

S. Chittmittrapap

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjournal>



Part of the [Medicine and Health Sciences Commons](#)

Recommended Citation

Chittmittrapap, S. (1999) "K.M. King Bhumibhol's vision in surgical development," *Chulalongkorn Medical Journal*: Vol. 43: Iss. 12, Article 1.

DOI: 10.58837/CHULA.CMJ.43.12.1

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjournal/vol43/iss12/1>

This Editorial is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn Medical Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

พระผู้ทรงชี้นำแนวทางการพัฒนาศัลยศาสตร์ ในประเทศไทย

การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงครองราชย์มานานถึง 53 ปีนั้น กล่าวได้ว่าเป็นโชคดีของประเทศไทยและปวงชนชาวไทยอย่างมหาศาล พระองค์ทรงห่วงใยความเป็นอยู่ของราษฎร เสด็จเยี่ยมเยียนและหาหนทางจัดปัดเป่าอุปสรรคปัญหาของราษฎรด้วย ทรงรอบรู้ในทุกด้าน รวมทั้งทรงมีพระดำริกว้างไกล จากการเสด็จไปเยี่ยมราษฎรทำให้ได้ทรงเห็นความทุกข์ยากปัญหาด้านสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บด้วย ยิ่งในช่วงเวลา 20 กว่าปีที่ผ่านมา ระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขยังไม่ทันสมัยและครอบคลุมกว้างขวางเช่นปัจจุบัน จึงทรงพบราษฎรที่ต้องการความช่วยเหลือซึ่งในสถานพยาบาลในส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนั้น ๆ ไม่สามารถให้บริการได้ กิจกรรมหน่วยแพทย์ที่ตามเสด็จออกไปให้บริการตามพระราชดำริจึงนับว่าได้ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง เหล่าศัลยแพทย์ของราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทยก็ได้รับตามเสด็จด้วยอย่างสม่ำเสมอ

“การที่ได้จัดคณะแพทย์ไปปฏิบัติงานในต่างจังหวัด เป็นระยะหนึ่งระยะหนึ่งนั้น นับว่าเป็นประโยชน์ที่จะช่วยรักษาพยาบาลชาวบ้านที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งในโรงพยาบาลของจังหวัดนั้น ๆ ไม่สามารถที่จะบริการได้เต็มที่ เพราะบางแห่งอาจจะขาดแคลนผู้มีฝีมือ ทำให้ประชาชนได้รับการรักษาอย่างดีที่จะช่วยชีวิตเขาได้ คณะของราชวิทยาลัยศัลยแพทย์ฯ นี้ได้ช่วยชีวิตคนนับได้ว่าเป็นร้อย ๆ คน เพราะความสามารถที่จะบริการได้ทันทั่วถึง และไม่มีการทำให้ชาวบ้านต้องเดือดร้อนในการเสียค่าใช้จ่ายด้วย การออกหน่วยเช่นนี้จึงเป็นประโยชน์ในด้านการรักษาประชาชนอย่างหนึ่ง

และก็เป็นประโยชน์อีกด้านหนึ่ง สำหรับนายแพทย์ที่ออกไปก็ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง และสำหรับนายแพทย์ที่อยู่ในโรงพยาบาลจังหวัดนั้น ๆ ก็ได้ประโยชน์มาก เท่ากับได้ฝึกอบรมเป็นครั้งหนึ่ง ๆ ได้ความรู้มากทั้งในด้านได้ทราบสถิติของความเจ็บไข้ได้ป่วยและจะช่วยเหลืออย่างไร ทั้งในด้านฝีมือและวิชาการด้วย เป็นการค้นคว้าอย่างหนึ่งและเป็นการอบรมอีกอย่างหนึ่ง”*

ข้อความข้างต้นซึ่งเป็นพระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานแก่คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าทรงห่วงใยและทรงเล็งเห็นประโยชน์ทั้งสำหรับประชาชนและกลุ่มแพทย์ที่ออกไปให้บริการ อีกทั้งยังทรงทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศัลยแพทย์เป็นอย่างดี พระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของศัลยแพทย์เป็นเสมือนแสงสว่างนำทาง และชี้ให้เห็นแนวคิดในการดำเนินการ ซึ่งทรงยึดมั่นเสมอมาในระหว่างที่เสด็จเยี่ยมเยียนไปทุกตารางนิ้วของประเทศไทย เพื่อพัฒนาชาติ นั่นก็คือพระราชดำริที่คนไทยต้องพึงตนเอง ต้องไม่ใช่วิธีลอกเลียนจากต่างประเทศมาใช้โดยไม่ได้อัดดัดแปลงให้เหมาะสม

“การที่ให้ศัลยแพทย์ผู้มีฝีมือเอกในประเทศไทยได้ไปเห็นสภาพในท้องที่จริง ๆ นั้นบ้าง จึงเป็นประโยชน์ในด้านผู้ป่วย และในด้านผู้รักษา ผู้มีฝีมือเอกเหล่านั้นก็จะมีฝีมือยิ่งขึ้น เพราะเขาเห็นสภาพจริงของประเทศ ผู้ที่ได้เป็นฝีมือเอกขึ้นมา ก็ย่อมต้องได้เล่าเรียน บางทีก็ไปเรียนจากต่างประเทศ สภาพของต่างประเทศนั้นไม่เหมือนประเทศไทย ไม่ได้เห็นชาวบ้านเขาอยู่กันอย่างไร”*

*พระราชดำรัสที่ได้เรียบเรียงขึ้นตามบันทึกพระสุรเสียงไว้ เมื่อทรงพระราชทานแก่คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย
ณ. พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2524

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงให้ความสำคัญแก่งานด้านศิลปศาสตร์ในการที่ช่วยให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติในอีกทางหนึ่งนอกเหนือจากงานด้านเกษตรกรรมชลประทาน ป่าไม้ ในช่วงเวลาที่เริ่มก่อตั้งวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทย ในปีพุทธศักราช 2518 ก็มีวัตถุประสงค์ให้เป็นองค์กรทางศิลปศาสตร์ช่วยเหลือแพทยสภาให้สามารถดำเนินงานในด้านการฝึกอบรม ส่งเสริมวิชาการและปฏิบัติการด้านศิลปศาสตร์ให้มีมาตรฐานระดับนานาชาติที่พัฒนาแล้ว หลังจากก่อตั้งวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทยได้ระยะเวลาหนึ่ง คณะกรรมการบริหารวิทยาลัย ฯ เห็นว่าประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ควรที่จะได้ขอพระบรมราชานุญาตให้ใช้ชื่อเป็นราชวิทยาลัย เช่นเดียวกับในต่างประเทศ เช่น Royal College of Surgeons of England แต่ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารฯ เห็นว่าวอลสมาชิกควรจะคำนึงในหน้าที่แห่งตนและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศ มีผลงานเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้นไปเสียก่อน จึงได้ริเริ่มโครงการศิลปแพทยอาสาในปี พ.ศ. 2520 ดำเนินการให้ความช่วยเหลือดูแลรักษาผ่าตัดผู้ป่วยด้านศัลยกรรมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นห่างไกลตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ ซึ่งในขณะนั้นยังเป็นช่วงเวลาที่ยากแคลนศิลปแพทยที่จะให้การดูแลประชาชนตามชนบท กับได้อาศัยโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเยี่ยมราษฎรและเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปยังภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศไทยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจัดตั้งศิลปแพทยอาสาเพื่อปฏิบัติการกิจในระหว่างเสด็จด้วย ซึ่งก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานพระบรมราชานุญาตและมีพระราชดำริว่านอกจากจะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนแล้วยังถือเป็นแนวทางกาพัฒนาบุคลากรและวิชาการด้านศิลปศาสตร์อีกทางหนึ่งด้วย ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น โครงการดังกล่าวปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จเป็นอย่างดีมาจนถึงปัจจุบัน

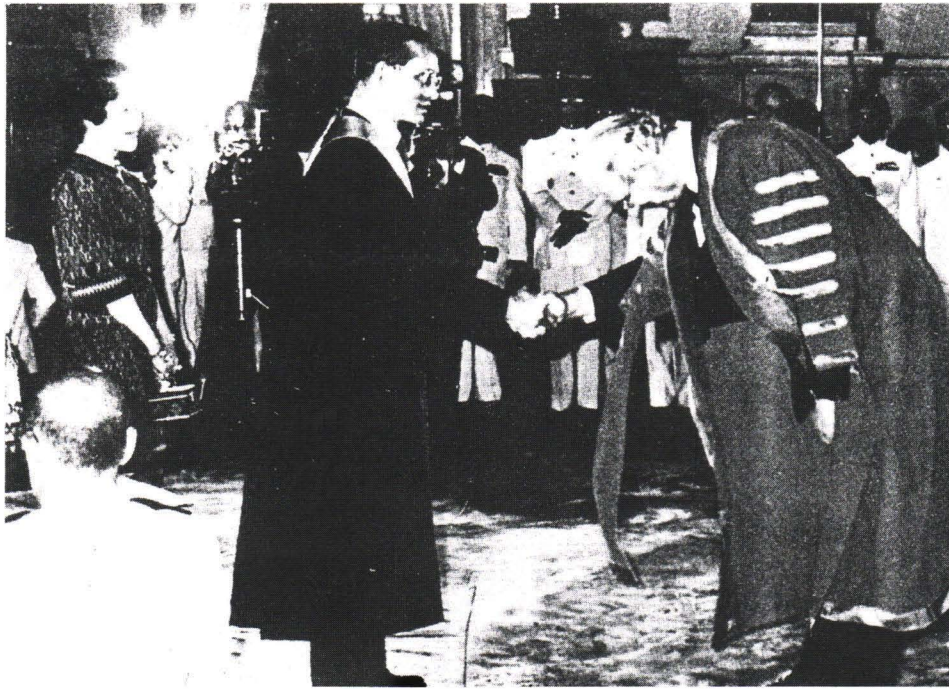
หลังจากที่วิทยาลัยศิลปแพทย ฯ ได้ก่อตั้งมาเป็นเวลา 4 ปีเศษ (ก่อตั้งเมื่อ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2518) และได้ปฏิบัติการกิจต่าง ๆ จนมีผลงานเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันแล้ว จึงได้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณาให้วิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทยอยู่ในพระบรม

ราชูปถัมภ์และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ชื่อว่า ราชวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงรับวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทยไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ แต่พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ชื่อว่า "ราชวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทย" โดยไม่ต้องมีคำว่า "ในพระบรมราชูปถัมภ์" ตามหนังสือแจ้งจากสำนักกราชเลขาธิการเมื่อวันที่ 7 เมษายน พุทธศักราช 2523 ด้วยคำว่า "ราชวิทยาลัย" หมายถึง วิทยาลัยหลวงหรือวิทยาลัยของพระมหากษัตริย์อยู่แล้ว และได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้เครื่องหมายพระมหามงกุฎอยู่เหนือเครื่องหมายของราชวิทยาลัยได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 99 ตอนที่ 83 ฉบับพิเศษ หน้า 8 -14 เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2525

หลังจากนั้นราชวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทยก็ยังยึดถือปฏิบัติในส่วนของศิลปแพทยอาสาโดยตลอด ทั้งช่วงเวลาตามเสด็จเมื่อทรงพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน และโครงการอื่น ๆ เช่น การออกหน่วยศิลปแพทยตักแตงรักษาโรคปากแห้งเพดานโหว่ รวมทั้งดำเนินกิจกรรมเพื่อจรรโลงเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีแห่งสถาบัน

พระปรีชาสามารถและพระราชดำริที่กว้างไกลเกี่ยวกับการพัฒนาศิลปศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นที่ประจักษ์แจ้งสำหรับชาวต่างชาติจน Royal College of Surgeons of England (RCSE) ได้ถวายสถานภาพสมาชิกกิตติมศักดิ์ของ RCSE แด่พระองค์ โดย Sir Geoffrey Slaney ประธานราชวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทยอังกฤษ นำคณะผู้บริหาร RCSE เข้าเฝ้าทูลเกล้า ฯ เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2527 ที่ปาลาบลัมมิงตันของเหล่าศิลปแพทยไทยเป็นยิ่งนัก (รูปที่ 1 และ 2)

นอกจากนั้นเมื่อครั้งราชวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทยอังกฤษ ได้มาร่วมจัดการประชุมวิชาการกับราชวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ประธานราชวิทยาลัยศิลปแพทยแห่งประเทศไทยอังกฤษและคณะเข้าเฝ้า ฯ ณ พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2532 อีกด้วย (รูปที่ 3 และ 4) การที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ



รูปที่ 1. และ 2. ด้วยการประสานสัมพันธ์ไมตรีกับราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย เป็นอย่างดี Sir Geoffrey Slaney ประธานราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย อังกฤษ นำคณะผู้บริหาร ฯ มาทูลเกล้า ฯ ถวายเกียรติบัตรสมาชิกกิตติมศักดิ์ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2527



รูปที่ 3. และ 4. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ประธานราชวิทยาลัย
แห่งประเทศไทย และคณะเข้าเฝ้า ฯ ณ พระที่นั่งจักรวรรดิราชมโหฐาน เมื่อ
วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2532

ดังกล่าวช่วยให้ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทยเกิดความชื่นชมที่ได้เห็นว่าประมุขของประเทศทรงตระหนักถึงความสำคัญและทรงสนับสนุนงานด้านศัลยศาสตร์ของไทย และ RCSE ได้ให้เกียรติแก่ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย ต่อเนื่องตลอดมาจนทุกวันนี้

การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริกว้างไกล จึงทรงสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านศัลยศาสตร์ของประเทศไทย ให้ได้ไปศึกษาหาความรู้ความชำนาญและประสบการณ์เพิ่มเติมในต่างประเทศ ทั้งโดยผ่านทางทุนพระราชทานอานันทมหิดล หรือแม้แต่ทุนส่วนตัวพระองค์ เมื่อครั้งทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่างานด้านการปลูกถ่ายอวัยวะของประเทศไทยยังต้องการการพัฒนาเพิ่มเติม ก็ได้พระราชทานทุนส่วนตัวพระองค์ให้แก่ศัลยแพทย์ไทย จากคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ซึ่งเป็นผู้ทำการปลูกถ่ายตับสำเร็จเป็นครั้งแรกในประเทศไทย (ผศ. นพ. วรวิทย์ ศรีวัฒนาวงษา) ไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ ในการดูแลของ Professor Sir Roy Calne ผู้นำด้านการปลูกถ่ายตับของโลก เพื่อให้ได้รับความรู้ที่ลึกซึ้งนำมาพัฒนางานด้านปลูกถ่ายอวัยวะในประเทศไทย

แม้ว่าสถานการณ์ในปัจจุบัน ประเทศไทยได้พัฒนาไปอย่างมาก ความเจริญได้เกิดขึ้นแม้ในชนบทห่างไกลแต่พระองค์ก็ยังทรงห่วงใย และมีพระราชดำริให้ประชาชนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และดำรงชีพได้โดยการพึ่งตนเอง ในส่วนการแพทย์ก็เช่นเดียวกัน ระบบบริหารด้านสุขภาพก็พัฒนาดีขึ้น แต่ละจังหวัดต่างก็มีโรงพยาบาลมีศัลยแพทย์ให้บริการ แม้กระนั้นก็ยังทรงเห็นความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรที่ประจำอยู่ ณ ที่นั้น จึงยังทรงโปรดเกล้าฯ ให้ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทยจัดหน่วยศัลยศัลยแพทย์อาสาติดตามเสด็จอย่างต่อเนื่องโดยปรับบทบาทให้มีความร่วมมือกับโรงพยาบาลในท้องถิ่น และช่วยเหลือในการพัฒนาฝีมือและศักยภาพของศัลยแพทย์ประจำท้องถิ่นเหล่านั้นด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงเปรียบเสมือนพระในดวงใจของเหล่าศัลยแพทย์ไทยทุกคน ที่ได้ทรงสนับสนุนและชี้นำแนวทางการพัฒนาศัลยแพทย์ในประเทศไทย ตลอดชั่วกาลนิรันดร์

เนื่องในมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงมีพระชนมายุ 72 พรรษาในวันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2542 นี้ กองบรรณาธิการ จุฬาลงกรณ์เวชสาร ขอ น้อมเกล้าฯ ถวายพระพรให้ทรงมีพระชนมายุยืนนาน มีพระสุขภาพพลานามัยแข็งแรง เป็นหลักและเป็นที่ยึดพิงแก่ปวงชนชาวไทยตราบนานเท่านาน

เรียบเรียงโดย นพ.สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ

ศาสตราจารย์ หน่วยกุมารศัลยศาสตร์ ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บรรณาธิการจุฬาลงกรณ์เวชสาร

ผู้แทนกลุ่มกุมารศัลยศาสตร์ ในคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย สมัยปี พ.ศ. 2542 - 2544
บรรณาธิการหนังสือที่ระลึก 16 ปี ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2533
บรรณาธิการหนังสือ 20 ปี แห่งการก่อตั้งราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2537